

spolupráce klinického a patologického týmu

prof. MUDr J. Dušková, CSc, FIAC
Ústav patologie 1. LF UK Praha

Co očekává

a) klinik od patologa

- potvrzení dg. tu
- nosologické zařazení
- grading, staging
- prognozu
- reakce na léčbu
- dg.příp. recidivy

b) patolog od klinika

- informaci:
lokal., velikost, trvání
léze, předch. dg. a
léčené neo, klin. dg.
- kvalitní odběr
materiálu
- správnou interpretaci
poskytnuté diagnózy

*Jak mohou
spolupracovníci
ovlivnit úspěch
jejích práce?*

Morfologické diagnostické metody

- cytologie
 - punktáty
 - stěry
 - tenkojehlová aspirační
 - minibiopsie - cytoblok
- histologie
- pitva

Cytologie

(FNAB)

- označení a správné uložení tekutiny
- příprava a zajištění včasného transportu
- příprava a značení podložních skel po stěry
- odběr mikročástek z nátěru pro cytoblok
- zajištění fixace aspirátu pro cytoblok

Minibiopsie

- cytoblok z FNAB

- spojuje výhodu **snadného odběru s větší mírou architektonické informace**
- umožňuje použití histopatologických metodik (zejm. **imunohistochemických**) v celém rozsahu - odebrat do tek. media
- **zabrání znehodnocení získaných vrstvených mikročástek** pro dg. zhodnocení, jsou -li v nátěru

Cytologie - hodnocení

- může být obarvena a hodnocena v min.
- **Bethesda systém** hodnocení:
 - reprezentativnost vzorku (kvalita a kvantita materiálu)
 - základní skupinové zařazení nálezu (zánět, nádor, pseudotumor)
 - dg. co nejbližší histol. nosologické
 - případné doporučení

Peroperační biopsie

- dg. v minutách
- morfologické artefakty (kombinace s cytologií)
- limitovaný rozsah vyšetření
- limitovaný čas

Peroperační biopsie

- nefixovaný materiál – rychlý transport
- odpovídající označení, údaje důležité pro patologa, kontakt pro předání zprávy
- zajištění zpětného spojení – přenos mobilního tel.
- limitovaná extenzita vyšetření
- limitovaný čas
- odběr pro BBM (biologickou banku materiálu)

Biopsie

- pozor na **zhmoždění** materiálu (otisková cytologie)
- dostatečné **množství fixativa** (min. 10x objem zasílané tkáně)
- **nádoba** se širokým hrdlem , těsnící , otvíratelná bez hrubého násilí
- správné označení !!!
- plochý resekát vypnout, diskrétní susp. ložisko **označit** (stehem)

Klasická biopsie

(formol parafínová technika)

- jednoduchá může být odečtena druhý den odpoledne
- imuno průkazy trvají o den-dva déle
- prokrajování nebo další bloky
o den-dva déle
- onkol. dg. - WHO klasifikace

Jak dlouho trvá bioptické vyšetření?

Den 0	1	2	3	4	5
Operace Odběr jehlové biopsie	Doručeno do biopt. laboratoře, registrace, příkrojení lékařem zpracování přes noc	Krájení, barvení montování, v poledne expedice z laboratoře k hodnotícímu bioptikovi			
		První hodnocení bioptikem, nález	Imunohistochemické došetření – krájení, zpracování přes noc	Druhé hodnocení bioptikem, nález doplňný o metody	Tisk, kontrola, podpis, expedice
		Velká dávka, bioptik odpoledne učí, má seminář....	První hodnocení bioptikem, potřebuje konzultaci	Konzultace, indikace došetření	Imunohistochemické došetření – krájení, zpracování přes noc
Den 6	7	8	9	10	11
Druhé hodnocení bioptikem, nález doplňný o metody	Konzultace, Dořešení Nutnost zadat 2. serii došetření	Konzultace, Dořešení	Tisk, kontrola, podpis, expedice		

Statim bioptické vyšetření

Den 0	1	2		3	4
Operace Odběr jehlové biopsie	Doručeno do biopt. laboratoře, registrace, příkrojení lékařem zpracování přes noc	Krájení, barvení montování, v poledne expedice z laboratoře k hodnotícímu bioptikovi			
		První hodnocení bioptikem, nález - případně předběžný Sdělení zadavateli. Tisk, kontrola, podpis, expedice		Imunohistochemické došetření - krájení, zpracování přes noc	Druhé hodnocení bioptikem, nález doplněný o metody . Tisk, kontrola, podpis, expedice

Poznámky :

Používá se VÝBĚROVĚ - chodí ze všech klinik

Označit zřetelně velkými písmeny **STATIM**

Uvést funkční kontakt pro urgentní sdělení výsledku **STATIM** vyšetření

Jak dlouho trvá bioptické vyšetření?

Souhrn

- 1) **Většina** bioptických vyšetření je i při značném vytížení bioptiků a skutečnosti, že patologie nemá víkendový provoz, vyřešena **do jednoho týdne**.
- 2) Nutnost speciálních došetření (barvení, imunohistochemie, revize a dokrojení materiálu) prodlužuje dobu vyšetření o 2-3 dny, **tento časový interval se může opakovat vzhledem k algoritmickému postupu s úspornou indikací došetření**
- 3) Nutnost konzultací složitých případů prodlužuje vyšetření zpravidla o jeden den
- 4) Body 2) a 3) se mohou kombinovat.
- 5) **STATIM** vyšetření může být provedeno (s definitivním nebo předběžným výsledkem) do druhého dne.
- 6) Genetické vyšetření do dvou týdnů